

Plan mot diskriminering och kränkande behandling på Kalvsvik och Tävelsås skola (Förskoleklass, Grundskola och Fritidshem) 2017/2018

Innehållsförteckning

Plan mot diskriminering och kränkande behandling på Kalvsvik och Tävelsås skola (Förskoleklass, Grundskola och Fritidshem) 2017/2018	1
Verksamhetsmål vision och uppdrag	2
Skolans uppdrag	2
Delaktighet och förankring av planen	3
Utvärdering.....	4
Beskrivning	4
Resultat.....	4
Åtgärder.....	4
Främjande arbete	5
Målsättning för det främjande arbetet 2017/2018	5
Förebyggande åtgärder	6
Målsättning för det förebyggande arbetet 2017/2018	6
Åtgärder vid kränkande behandling/diskriminering/trakasserier	8
Diskrimineringsgrunderna.....	11
Bilaga 1	16

Verksamhetsmål vision och uppdrag

Kalvsvik skola har grundskola årskurs 1-3 och fritidshem. På skolan går 31 elever.
Tävelsås skola har förskoleklass, grundskola årskurs 1-3 och fritidshem. På skolan går 62 elever.

Ansvarig för planen: Eva Lindh, rektor (eva.lindh@vaxjo.se)

Planen gäller från

2017-10-04

Planen gäller till

2018-12-31

Utbildningsnämndens verksamhetsmål

Barn och elever i våra verksamheter känner trygghet och trivsel. De får det stöd och den stimulans som krävs så att de kan utveckla sina förmågor så långt det är möjligt och så att deras kreativitet, engagemang, nyfikenhet förstärks och utvecklas. Ett fördjupat och dokumenterat analysarbete på alla nivåer leder till slutsatser som ligger till grund för att uppnå detta.

Kalvsvik och Tävelsås skolas vision

På vår skola ska alla känna sig trygga, lika mycket värda och bemötas med respekt. Skolan ska vara fri från diskriminering och kränkande handlingar.

Kalvsvik och Tävelsås skolas mål rörande värdegrundsarbetet

Personal och elever på Kalvsvik och Tävelsås skolor har kunskap och förståelse om de sju diskrimineringsgrunderna. Kunskapen ger fler personal och elever förutsättningar till att kunna ta ett aktivt ansvar för allas välbefinnande men också mod att tillsammans ta avstånd och agera om kränkningar och diskrimineringar förekommer.

I vardagen syns detta genom att:

- Vi använder orden hej, hej då, tack och förlåt
- Vi har ett vänligt bemötande mot varandra och respekterar varandras olikheter
- Vi lyssnar på varandra
- Vi hjälper och uppmuntrar varandra
- Vi lyssnar och respekterar orden nej och sluta

Skolans uppdrag

Likabehandlingsarbetet regleras av skollagen 6 kapitlet och diskrimineringslagen. Skolans uppdrag är att arbeta målinriktat för att motverka och genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

Arbetet med aktiva åtgärder innebär att främja och förebygga lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Arbetet sker genom ett fortlöpande arbete i fyra steg (undersöka, analysera, åtgärda, följa upp och utvärdera) och är skriftligt dokumenterat.

Denna plan utgör Kalvsvik och Tävelsås skolors dokumentation och syftar till att redogöra för alla delar av arbetet, åtgärder som vidtas och planeras samt hur samverkansskyldigheten fullgörs.

Kalvsvik och Tävelsås skolor upprättar denna plan i enlighet med skollagen 6 kap och diskrimineringslagen 3 kapitlet

Delaktighet och förankring av planen

Elevernas delaktighet

Enligt diskrimineringslagen ska eleverna delta i arbetet med en plan mot kränkande behandling och i arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering.

Eleverna är delaktiga genom ett reellt inflytande på plan och åtgärder utifrån ålder och mognad.

Alla grupper har schemalagd undervisning kring värdegrunden varje vecka där pedagogen tillsammans med eleverna planerar och genomför främjande och förebyggande undervisning mot diskriminering och kränkande behandling.

Varje pedagog ska tillsammans med eleverna:

- genomföra ett arbete kring ordningsreglerna utifrån överenskommet arbetssätt
- kontinuerligt följa upp beslutade ordningsregler
- aktualisera och förankra likabehandlingsplanen samt skollagen (kap 6)
- genomföra ett arbete om de sju diskrimineringsgrunderna med sina elever

Detta ska vara är klart septembers månads slut.

Eleverna är även delaktiga genom att utforma regler till spel och lekar.

Kontinuerligt på elevråd, klassråd, fritidsråd, loggbok och kompisamtal följs eleverna upplevelse av trygghet och studero upp.

Vårdnadshavarnas delaktighet

På höstens föräldramöte och på föräldraråd under terminen får vårdnadshavarna vidare information om klassens och skolans fortsatta arbete kring det främjande och förebyggande åtgärderna kring Likabehandlingsplanen. Vid dessa olika möten får vårdnadshavare lämna synpunkter och förslag kring likabehandlingsarbetet. Likabehandlingsplanen finns också på skolornas hemsidor.

Personalens delaktighet

Vid uppstartsdagarna i augusti förs gemensamma diskussioner i personalgruppen som sedan ska leda fram till främjande och förebyggande åtgärder till Likabehandlingsplanen.

Likabehandlingsplanen beslutas APT 4 oktober 2017.

Om något förändras i planen under läsåret skickas informationsbrev hem via rektor.

Eleverna tar del av den utarbetade Likabehandlingsplanen och arbetet med den under hela läsåret genom klassråd och elevråd.

Utvärdering

En kontinuerlig uppföljning, utvärdering pågår hela läsåret genom samtal med eleverna. En dokumenterad utvärdering görs två gånger per läsår, i november och april månad.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Rektor, personal, elever och vårdnadshavare.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Kalvsvik skola

Det prioriterade målet för läsåret 2016/2017 är att varje elev ska kunna leva sig in i och förstå andra människors situation och utveckla en vilja att handla också med deras bästa för ögonen.

Det prioriterade målet för läsåret 2016/2017 är väldigt svårt att utvärdera på grund av att det är svårt att mäta hur långt varje elev når i måluppfyllelsen. Det vi har gjort är att följa de riktlinjer som finns i läroplanen. Det prioriterade målet är en process som pågår hela livet.

Tävelsås skola

Vi vill medvetet och aktivt jobba för att eleverna ska få en ökad förmåga att både respektera och bemöta varandra utifrån allas lika värde.

Beskrivning

- Trivselenkäten, som genomfördes våren 2017, visade att samtliga elever kände sig trygga i samtliga skolmiljöer.
- Under läsåret har vi haft kompisamtal och loggbok i skolan. Vi har genomfört ett antal utedagar med fokus på samarbete och gruppstärkande lekar. Även på fritids och F-klass har vi, under hela läsåret, haft återkommande gemensamma lekar/samarbetsövningar för att främja grupp gemenskapen.
- Under vårterminen har fritids haft ett vänskapstema, även skolan och F-klass har jobbat med tema vänskap. Vi har bland annat tittat på filmer, samtalat, spelat teater, läst böcker, haft grupparbeten i åldersblandade grupper.
- Vi har gett eleverna strategier vid lagindelningar.

Resultat

Vi ser att samarbetsförmågan har ökat under läsåret. Vi ser att eleverna har fått en ökad medvetenhet kring hur andra kan uppfatta det jag gör/säger. Vi upplever att eleverna är duktiga på att ta hand om varandra. Vi upplever även att kommentarer mellan eleverna har minskat och att klimatet mellan dem är mer tillåtande än i början av läsåret.

Åtgärder

Arbetet med att få eleverna att bemöta varandra med respekt är inget man blir klar med, utan det är ett löpande arbete. Vi kommer däremot inte att arbeta med det som ett prioriterat mål nästa läsår.

Trivselenkät görs i oktober/november samt i april/maj läsåret 2017/2018.

Årets plan ska utvärderas senast

2018-06-18

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

En kontinuerlig uppföljning, utvärdering pågår hela läsåret genom samtal med eleverna. En dokumenterad utvärdering görs två gånger per läsår, i november och april månad.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Eva Lindh, rektor

Främjande arbete

Det syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig delaktiga, trygga och utvecklas.

Åtgärderna ska motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Det främjande arbetet bör vara systematiskt och långsiktigt, rikta sig till alla samt vara en naturlig del i det vardagliga arbetet. Det främjande arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten och behöver inte utgå från identifierade problem.

Elevhälsa

Består av rektor, speciallärare och skolsköterska. Psykolog, kurator och läkare kallas vid behov. Skolan genomför klasskonferenser i syftet att ha ett hälsofrämjande och förebyggande perspektiv samt att den ska utgöra ett stöd för personalen att agera i enlighet med skollag och läroplan för att uppfylla de nationella målen.

Frånvaro

I Växjö kommun kan man göra frånvaroanmälan på tre olika sätt: via appen Dexter, genom webinloggning till Dexter eller via telefon/talsvar. Efter anmälan får lärare direkt besked om frånvaron och vårdnadshavaren får bekräftelse genom sms eller e-post.

All frånvaro registreras omedelbart på den enhet där eleven är mottagen. Vårdnadshavare ska informeras samma dag.

- All frånvaro utredas och om skyndsamt åtgärdas
- Vid betydande ogiltig frånvaro mer än en månad och där skolplikten därmed inte fullgörs ska eleven anmälas till utbildningsnämnden, respektive rektor ansvarar för detta.
- Anmälan till socialtjänsten och Försäkringskassan görs av rektor.
- Vite enligt Skollagen 7 kap, 23§ kan föreläggas efter nämndbeslut.

Målsättning för det främjande arbetet 2017/2018

Kalvsvik skola

Varje elev visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Tävelsås skola

Alla elever och vuxna visar respekt för varandra och andras tillhörigheter.

Främjande insats

Alla elever har fått diskutera och reflektera över hur olika bemötande mot varandra kan leda till att människor känner sig trakasserade eller kränkta, samt hur detta kan undvikas. Alla klasser ska ha haft undervisning kring de sju diskrimineringsgrunderna. Genom kunskap respekterar varje elev andra människors egenvärde.

Detta uppnås genom att

1. all personal har kunskap om de sju diskrimineringsgrunderna
  2. alla elever har kunskap om de sju diskrimineringsgrunderna
  3. arbete kring trygghet/trivsel är inplanerat på schemat både i skola/F-klass och på fritids
  4. skolans ordningsregler, som görs tillsammans med eleverna, skickas hem till samtliga föräldrar och läggs ut på hemsidan
  5. All personal föregår med gott exempel och bemöter varje elev på ett respektfullt förhållningssätt och ansvarar för att skapa en trygg och god relation till varje barn.
- Det vill säga att man efterlever skolans fem principer:

- Vi använder orden hej, hej då, tack och förlåt
- Vi har ett vänligt bemötande mot varandra och respekterar varandras olikheter
- Vi lyssnar på varandra
- Vi hjälper och uppmuntrar varandra
- Vi lyssnar och respekterar orden nej och sluta

Diskrimineringsgrund som berörs av insatsen

kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder

Uppföljning

Genom klassråd, elevråd, muntliga och skriftliga utvärderingar

Ansvarig

- 1.1 Rektor
- 2.1 varje klasslärare
- 3.1 varje klasslärare
- 4.1 varje klasslärare

Datum när det ska vara klart

Maj/juni 2018

Förebyggande åtgärder

Det förebyggande arbetet tar sikte på att minimera risken för kränkningar och utgår, till skillnad från det främjande arbetet, från identifierade riskfaktorer.

Målsättning för det förebyggande arbetet 2017/2018

Kalvsvik skola

Människorna i vår närmiljö

- Värdegrundspass 2 gånger i veckan i skolan. När vi pratar om och gör övningar som handlar om alla människors lika värde utifrån diskrimineringspunkterna.
- Fritids har ett pass varje vecka där de kollar på filmer och diskuterar detta också.

Miljön

- Skogsdag som pratar om hur vi tar hand om naturen, allemansrätten mm.
- Ett temaområde på NO:n där vi pratar om nedskräpning och källsortering.
- På fritids pratar de om vårt matsvinn jämfört med hur det är i fattigare länder.

Tävelsås skola

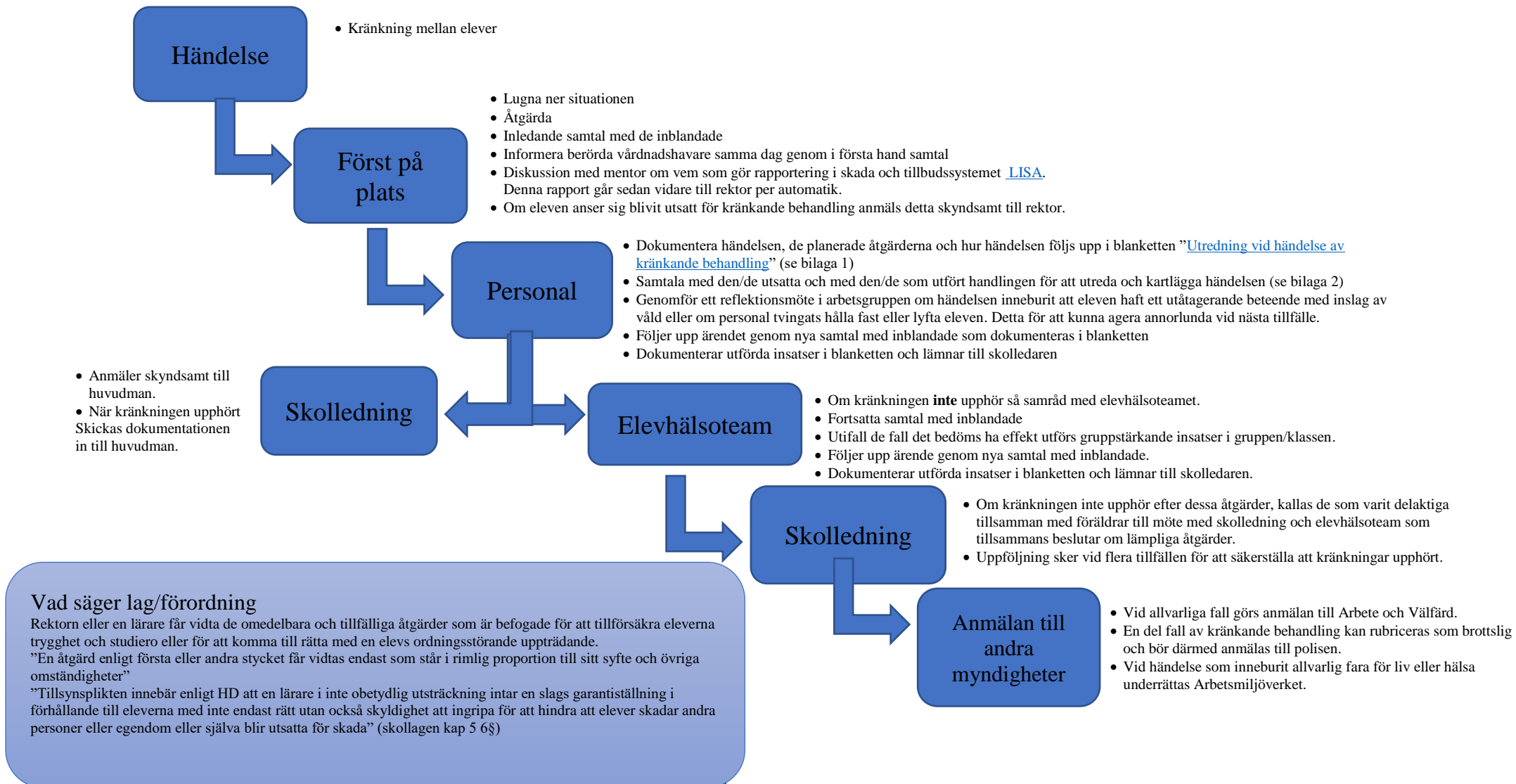
- Rollspel av vuxna för att förtydliga för eleverna om det som händer i olika situationer, där eleverna får komma med lösningar på hur man kan göra om och göra rätt.
- Eleverna får komma på ett eget personligt socialt mål som handlar om hur man kan bidra för att öka trivseln i gruppen.
- Månadens uppdrag (t ex lyssna på andra/stå för det jag gjort) på fritids, där eleverna får lägga fokus på olika saker som ökar trivseln i gruppen.
- Kontinuerliga samtal om hur man ska vara mot varandra.
- Omedelbara åtgärder vid kränkande handlingar.
- Konsekvent förhållningssätt i personalgruppen.
- Alltid vuxennärvaro vid raster/fri lek och vid behov hjälp vid lagindelningar.
- Elevmedverkan när vi bestämmer trivselregler och lek- och spelregler.
- Regelbundna klassråd, elevråd och fritidsråd.
- 2-3:or är rastfaddrar.
- Vuxna ansvarar för gruppindelningar vid all styrd aktivitet.
- Årskursblandade platser i kapprummet.
- Bestämda platser i matsalen vid alla måltider.
- Gemensamma aktiviteter mellan olika verksamheter och årskurser, ex. utedagar, musiksamlingar, lekar, temaarbete...
- Kartläggning av elevernas skolsituation görs 1-2 gånger per läsår.
- EHT (elevhälsoteam) träffas några gånger per läsår

Diskrimineringsgrunder som berörs av insatsen

kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder

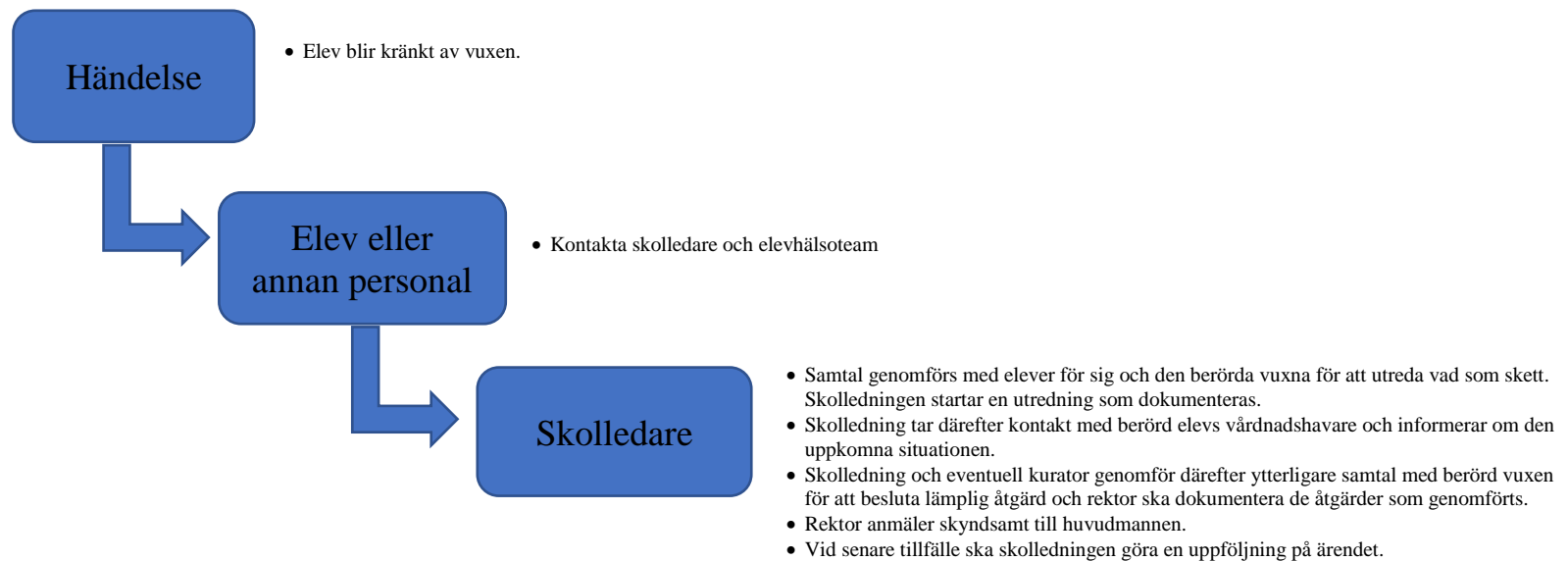
Åtgärder vid kränkande behandling/diskriminering/trakasserier

A. Hur vi utreder och åtgärdar kränkande behandling mellan elever

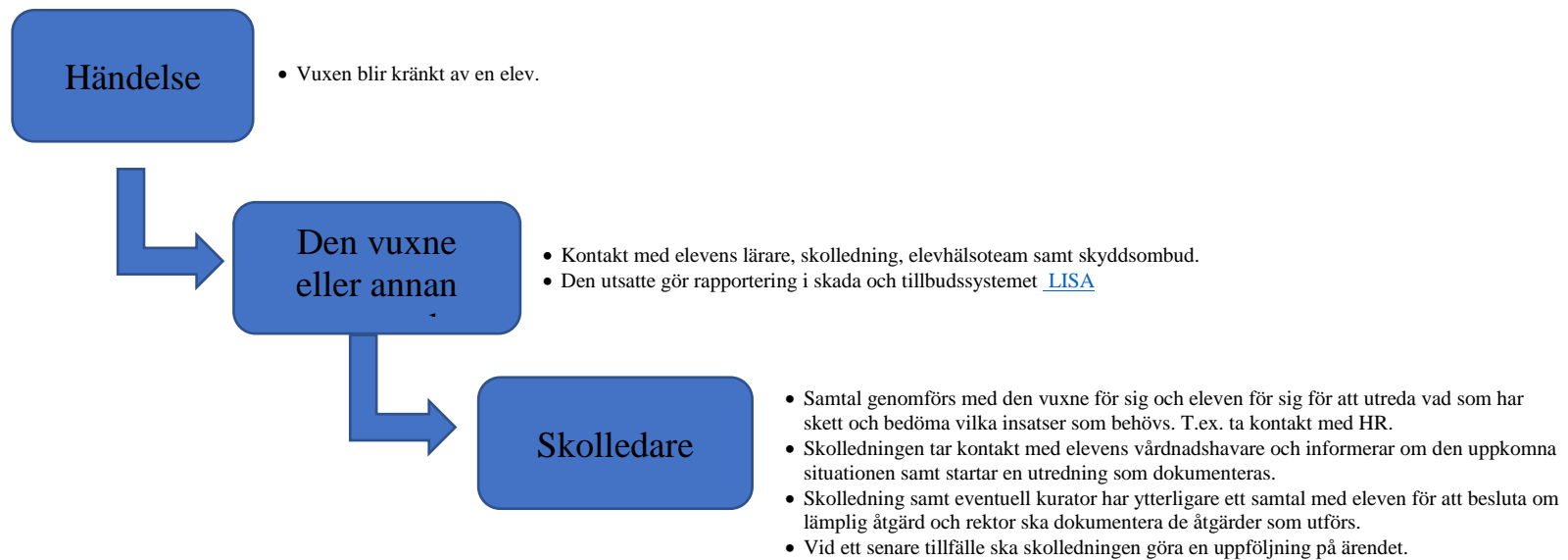

B. Hur vi utreder och åtgärdar kränkande behandling då vuxna kränker elever

C. Hur vi utreder och åtgärdar kränkande behandling då elever kränker vuxna

Diskrimineringsgrunderna

Från och med den 1 januari 2017 gäller nya regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. De nya reglerna gäller för förskolan, skolan och annan verksamhet som regleras i skollagen och finns i diskrimineringslagen. Skollagens regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling har inte ändrats.

Reglerna om aktiva åtgärder mot diskriminering finns i 3 kapitlet diskrimineringslagen. För förskolan, skolan och annan verksamhet som regleras i skollagen är en av nyheterna i diskrimineringslagen att skyldigheten att arbeta med aktiva åtgärder har utvidgats till att omfatta alla diskrimineringsgrunder. Arbetet med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter ska omfatta diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Nytt är också en skyldighet att genomföra arbetet med aktiva åtgärder enligt ett övergripande ramverk. Det har också införts en skyldighet att ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Kravet på en likabehandlingsplan har ersatts med ett allmänt krav på skriftlig dokumentation.

Skollagens regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling har inte ändrats

I 6 kapitlet skollagen finns regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Dessa regler har inte ändrats. Det innebär att huvudmannen för en förskola, skola eller annan verksamhet som regleras i skollagen även fortsättningsvis är skyldig att se till att det i varje verksamhet (till exempel i varje förskola eller skola) bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det dels genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling, dels årligen upprättas en plan mot kränkande behandling. Planen mot kränkande behandling ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever samt en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Det finns i 6 kapitlet skollagen också regler om förbud mot kränkande behandling och repressalier och om skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling. Dessa regler har inte heller ändrats.

Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Den 1 januari 2017 ändrades också förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Förordningen reglerar från och med den 1 januari 2017 endast barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot kränkande behandling. Förordningens rubrik har ändrats till förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling. Barns och elevers deltagande i arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering regleras från och med den 1 januari 2017 i diskrimineringslagen.

Det finns sju diskrimineringsgrunder som omfattas av lagens diskrimineringsförbud: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Här beskriver vi hur de olika diskrimineringsgrunderna definieras i diskrimineringslagen och dess förarbeten ([regeringens proposition 2007/08:95](#)). I några fall har vi även kommenterat lagens definition.

Kön

Begreppet kön innebär att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

[Kön](#)

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel (eller på annat) sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Begreppet omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr.

Diskrimineringsgrunden avser vad som ofta brukar kallas transpersoner. Det är ett paraplybegrepp för människor som bryter mot samhällets normer för könsidentitet och könsuttryck. Även en person som identifierar sig som transsexuell men inte tänker ändra sin könstillhörighet omfattas av denna grund och därmed av skyddet mot diskriminering.

Diskrimineringslagens förbud mot diskriminering gäller för personer med könsöverskridande identitet eller uttryck. Ofta använder DO istället begreppen könsidentitet eller könsuttryck.

Det beror på att DO anser att lagens begrepp ("könsöverskridande") riskerar att befästa en bild av vissa personer som avvikare i ett samhälle där det finns starka normer och föreställningar om kön.

[Könsöverskridande identitet och uttryck](#)

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Nationellt ursprung betyder att personer har samma nationstillhörighet, som till exempel finländare, polacker eller svenskar. Etniskt ursprung innebär att personer har ett relativt enhetligt kulturmönster. Som exempel kan nämnas att en person tillhör någon av de nationella minoriteterna såsom samer och romer.

Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering.

[Etnisk tillhörighet](#)

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte av diskrimineringslagens skydd.

[Religion eller annan trosuppfattning](#)

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom

fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsnedsättning i diskrimineringslagens mening. Funktionsnedsättning innebär en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. En funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera.

[Funktionsnedsättning](#)

Sexuell läggning

Lagen definierar sexuell läggning som homosexuell, heterosexuell och bisexuell läggning.

[Sexuell läggning](#)

Ålder

Ålder innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering.

[Ålder](#)

Indirekt diskriminering

Ett barn eller en elev missgynnas genom att till synes neutrala regler, strukturer eller arbetssätt tillämpas så att det får en diskriminerande effekt i praktiken.

Exempel kan vara:

Att inte få bära huvudduk, kippa eller turban.

Att pga religiösa orsaker inte kunna äta den erbjudna lunchen.

Att hänsyn inte tas vid schemaläggning och provplanering eller att elever kan behöva ledigt vid religiösa helgdagar.

Att välja läromedel/material som diskriminerar

Konflikter

Ibland kan det vara svårt att skilja kränkningar från konflikter och bråk. Därför är det viktigt att definiera skillnaden mellan konflikt och kränkningar.

Konflikt betyder ursprungligen sammanstöta, råka i strid, kämpa. Generellt handlar konflikter om att två eller flera eftersträvar samma resurser (saker, bekräftelse, inflytande). Parterna i en konflikt ser varandra som jämbördiga. Konflikter upplevs ofta som ansträngande av inblandade och omgivningen. Konflikter kan utvecklas till mobbning eller kränkningar, men de kan också bli konstruktiva och skapande om de hanteras rätt. Konflikter kan hanteras genom att de inblandade ändrar uppfattning om alternativen, hittar nya alternativ eller lägger konflikten åt sidan

För att konflikter ska bli konstruktiva och givande är det viktigt att eleverna lär sig konflikthantering.

Kränkande behandling

Kränkande behandling innebär att en eller flera personer kränker principen om människors lika värde utan koppling till de sju diskrimineringsgrunderna. Kränkningar kan vara:

Verbala (t.ex. att bli hotad, svordomar, fula ord, könsord eller förolämpningar)

Psykosociala (t.ex. utsätta någon för utfrysning, ryktesspridning, skratt, suckar, miner, blickar)

Fysiska (t.ex. utsätta någon för slag, knuffar eller att ha sönder annans ägodel)

Text- och bildburna (t.ex. klotter, brev, lappar, sms, e-post, mms)

Kränkningen kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande och då kallas det mobbning. Mobbning finns inte längre med som begrepp i lagstiftningen som styr likabehandlingsarbetet, men eftersom begreppet fortfarande används i dagligt tal så är det viktigt att definiera det. En elev som känner sig kränkt av en negativ handling från någon annan har rätt att bli hjälpt även om handlingen inte upprepas.

En viktig utgångspunkt är att den som uppger att hon eller han har blivit kränkt alltid ska tas på allvar. Det är individen som avgör om beteendet eller handlingen är oönskad och kränkande.

Det är också viktigt att se att diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kan ske även på gruppnivå. Vi som arbetar i skolan måste därför vara öppna i vår tolkning och se händelsen ur olika perspektiv för att hitta den bästa lösningen. Därför använder vi numera begreppet kränkning som är vidare än mobbning och innefattar både trakasserier och kränkande behandling.

Definitionerna gäller i lika hög grad kränkningar mellan barn, som vuxen mot barn och barn mot vuxen.

Kränkningar på nätet

Både verbal och psykisk mobbning kan ske digitalt, det som ibland kallas e-mobbning. Mobbningen sker då på internet eller mobilen. Det vanligaste är elaka kommentarer eller bilder i sociala medier samt kränkningar via sms. Att inte bjuda in en person till gemenskapen i en grupp är ett sätt att frysa ut någon på nätet. Spridningseffekten på nätet är en faktor som många inte tänker på och det finns risk att en elak kommentar eller bild når långt utanför den närmaste kretsen. Detta gör att det är svårt att göra någon gränsdragning mellan kränkning och mobbning, eftersom en delad bild kan spridas vidare. Detta gör att en kränkning som egentligen bara har utförts en gång kan upplevas som att den utförs igen och igen.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet. För att omfattas av diskrimineringslagen måste det kränkande agerandet ha samband med någon eller några av diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan till exempel vara att ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar, med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som är utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella

trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Repressalier

Med repressalier avses när ett barn, elev eller ungdom har anmält någon ansvarig person för kränkande behandling eller medverkat i en utredning så får barnet/eleven/ungdomen inte bestraffas som en följd av det

Bilaga 1

Utredning vid händelse av kränkande behandling

Datum och klockslag:
Plats:
Inblandade personer (namn och klass):
Ansvarig vuxen i inledningsskedet:
Beskrivning av händelsen:
Bedömning: (bedömer du händelsen som diskriminering, trakasseri eller kränkning? Är händelsen återkommande eller av enstaka karaktär?)
Vilka personer har samtalats med? När?
Vilka vårdnadshavare har informerats?
Ansvarig för vidare utredning och åtgärdsplan:
Plan för vidare utredning av händelsen:
Plan för åtgärder:
Rektors beslut om åtgärder:
Uppföljning:
Ärendet avslutat, datum: